

עין משפט ונר מצוה

קא א מיי פ"ד מהל' מאכלות אסורות הלכה ג:

קב ב מיי פ"ד שם הלכה כא:

קג ג מיי פ"ה שם הל' א [טור י"ד ס' סב ונרנר אלפס פ"ד דמילתין דף רפכ:]

קד ד מיי פ"ד שם הל' י סמג לאוין קלג טוש"ע י"ד ס' סב סעיף ג [ונרנר אלפס שם]: קה ה מיי שם הל' ו סמג לאוין קלג:

שיטה מקובצת

שיטה מקובצת און אמר רב שביא בקלניתא אי בקלניתא אימא סיפא: **א** אבל בשר מן החי, גיב עי' תוס' מנחות דף ג"ח ע"ב: **א** לא מחייב עליה עד דאיכא כזית קתני מיהא בטוהרה: **ב** כשאין בשר כזית אלא משהו: **ס** חישב לאכלה מחה דגלי דעתה:

רבינו גרשום

אכל צפור טוהרה בחייה בקלניתא אי כלומר כיצד אמרת אבר מן החי צריך כזית: חנקה ואכלה דברי הכף בכזית. ונבלה שיעורא בכזית: אלא דמר סבר בחמה בחייה לאיברים עומדת. כלומר ר"א ב"ר שמעון הוא סבר לאיביון עומדת לפיכך אכל אבר ממנה חייב: דכ"ע לא בעינן כזית. כלומר אם אכל אבר הימנה לא בעינן כזית: ומי איכא מידי דבכזילה לית בה כזית ובחד אבר. כלומר דאמר'י נטל צפור שאין בו כזית ואכלו ר"א ב"ר שמעון מחייב מק"ו דעל אבר הימנה חייב ואמר'י אם באיזה ענין חייב דמשהו בשר גידים ועצמות בחד אבר ומי איכא מידי דבכזילה לית ביה כזית דחזוין נטל צפור שאין בו כזית ובחד אבר יהא כזית בין בשר גידים ועצמות: אמר רב שביא בקלניתא. פי'נפנא דעצמות שלה נסות ואין בה בשר אלא מעט: אלא כעין קלניתא. כלומר עוף טהור כעין קלניתא דעצמותיה

קב:

אבכ **צפור** ב'ו' **הבא** נמי במשהו בשר גידים ועצמות. וצין הכל כרין שיהא כזית ולא הוי כמשהו דסיפא דהוי צריה והוי משהו

ממש: **שאיין** בו כזית **ואבכ**ו רבי **פוט**ר. פי' צקונטרס דקסצר דאין אבר מן החי בשלימה ומיהו אי איכא כזית הוה מחייב דלא גרע מבשר מן החי דמחייב כזית דהא נמי בשר הוא וקשה לפירושו דלמר בצמוך אכל אבר מן החי ובשר מן הטרפה רצי יוחנן אמר חייב שמים וריש לקיש אמר אינו חייב אלא אחת ומוקי לה צבהמה אחת וטרפה עם יציאת רוצה וקסצר ר"ל דלאו לאצרים עומדת ולא אחי איסור אבר מן החי ומייל אאיסור טרפה והשתא מ"מ ליחייב שמים משום טרפה ובשר מן החי דקאמו צהדי הדדי ויש לדחות כגון שאין צאצר זה כזית בשר דלא מחייב משום בשר מן החי והא דמייב משום טרפה היינו כשלקח בשר מטרפה אחת והשלים לכזית ודומק הוא ועוד דא"כ אמאי לא חייל עליה איסור אבר מן החי כיון דליכא מטרפה אלא חצי שיעור דצפ' בחרא דיומא (דף עג:) ופרק ג' דשנעות (דף כא:) תניא שצוה שלא אוכל טרפות ונבלות שקלים ורמשים חייב ומוקי לה ר"ל צמרפש חצי שיעור אלמא אע"ג דלא חייל איסור שצוה אכזית משום דמושצע ועומד הו' מ"מ חייל אחצי כזית ונראה לפרש כי היכי דלאו לאצרים עומדת הכי נמי לאו לחמיכת בשר עומדת והא דנקט פסור שאין צו כזית לרבותא דרצי אלעזר נקט דאפ"ה מחייב ועוד נראה לר"י דאפילו למ"ד לאצרים עומדת מודה דלאו לחמיכת בשר עומדת צחייה דלמר ר' יוחנן בצמוך אכל חלב מן החי מן הטרפה חייב שלשה ומוקי לה בצמרפה עם יציאת רוצה וצהמה לאצרים עומדת דלמי איסור טרפה וחלב ואבר מן החי צהדי הדדי והשתא אמאי נקט טרפה בלאו טרפה איכא ג' אבר מן החי ובשר מן החי וחלב אלא ודאי צהמה צחייה לאו לחמיכת בשר עומדת ולא אחי ומייל על שאר איסורין: **וּבִשְׂרָר** בשדה **טרפה** זה **בשר מן החי**. **מדכמי** צדה **דריש** דמשמע שפירש ממקומו ואף על גב דלנטרין לבשר שיא חוץ ממחילתו כדלמר צפ' צהמה המקשה (נעיל דף סח:) כולוה דריש מנייה: **אבכ**ו **אבר** מן החי ובשר מן החי צ"ר יוחנן חייב שתיים. ואע"ג דאין לוקין על לאו

שצכללות ה"מ היכא דלא מפרש צקרא כגון (שמות יב) אל תאכלו כי אם עלי אש ומכל אשר יעשה מגפן היין (צמדצר ו) אכל ובשר צשדה טרפה דמפרשינן בשר וטריפה לא חשיב ליה לאו שצכללות כמו נא ומצושל וחרטון חג דמפרשי צקרא לקי וכגון אלמנה וגרושה דלקי לכ"ע): **סִרְרָבִי** יוחנן אינו חייב **אח**ת. משום דמחד קרא נפקי ואף על גב דאנא ומצושל לקי שמים שאני התם דכתיב ציו"ו ובשל דקאי אאל תאכלו והכא נמי אי הוה כתיב צשדה וטרפה לא תאכלו היה לוקה שמים לרצי יוחנן משום בשר מן החי ובשר מן הטרפה: מר

ומן שזה עם זה: **לר' יוחנן חייב שמים**. דמרי לאוי איכא ואע"ג דצחדא אכילה וחדא התראה אכלינהו מיחייב תרתי: אלא אחס. דחד לאו הוא וכיון דצחדא אכילה וחדא התראה וחד לאו הוא חדא הוא דמיחייב וכן כולן: **לדברי הכל חייב שסים**. דצין למר וצין למר מתרי קראי נפקי: ה"ג

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צחייה **בכל** **שחא**. משום אבר מן החי. אלמא לא צעינן ציה כזית: **צמיסתה** **בכזית**. דצנבלה אכילה כתיבא וכל אכילה ככזית צר מאצבר מן החי דרצייה קרא וקפיד אאצבר לחודיה: **טמאה צין צחייה צין צמיסתה** **בכל** **שחא**. חייב דצריה היא ולא לריכה שיעור כדחתן צאלו

הן הלוקין (מכות דף יג.) צאוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב משום שהיא צצרייתה אלמא צריה אסורה בכל שהוא אצל לאו דנבלה ליכא לחיוצי משום צריה דקשנצרהת לא היה עליה שם נבלה הלכך אלאו דנבלה לא מיחייבג עד כזית. קתני מיהא צטהורה צחייה בכל שהוא: **נעול פסור**. והיא טוהרה: **רצי פוט**ר. מפרש ואזיל דקסצר אין אבר מן החי בשלימה דלאו אבר מיקריא ומיהו אי איכא כזית הוה מיחייב דלא גרע מבשר מן החי דמיחייב עלה כזית דהא נמי בשר הוא: **ורצי אלעזר** **דרצי שמעון** **מחייב**. דקסצר שלימה אין לך אבר מן החי גדול מזה ובאצבר לא צעינא כזית: **חנקה ואכלה**. אין כאן אלא איסור נבלה ואנבלה לא מיחייב משום צריה וכזית צעינן: **לאצרים** **עומדת**. לנתמה עומדת הלכך כל אבר ואבר שזה קרוי אבר צפני עממו ויש כאן משום אבר מן החי דמיחייב בכל דהו ומיהו חדא הוא דמיחייב דחדא התראה היא: **לאו לאצרים** **עומדת**. עד שתשטט ואין כאן שם אבר אא"כ הפרשו אצל דכ"ע לאצבר לא צעינן כזית כדקתני ק"ו על אבר ממנה חייב ולא פליג רצי: **צמשהו** **בשר**. הא דקתני שאין צו כזית כשאין יוצו כזית בשר אלא משהו וגידין ועצמות משלימין לכזית: **מי איכא** **מידי**. עוף כחוש כל כך: **דכזוליה** **ליכא כזית** **בשר**. והוא גדול שצאחת מאצבריו איכא כזית צמשהו בשר וגידין ועצמות משלימין דקתני על אבר ממנה חייב ואמרת דצכזית עסקינן ורישא קתני שאין צו כזית ומוקמין דליכא כזית **בשר: קלניתא** **עוף** **טמא** **הוא**. ונהי דליכא איסור נבלה צפחות מכזית איסור טמא מיהא איכא דצריה היא דלמר רב טמאה צין צחייה וצין צמיסתה בכל שהוא: **נעין קלניתא**. עוף טהור שהוא כחוש כעין קלניתא: **אס"ל**. אס תמאצ צאחד מדצבריו של רצי צעלמא דאית ליה מחשבת אוכלין אס חישב לאוכלן כענין זה: **שמה מחשבה**. ואולינן בחרה: **חישב לאוכלה**. לצפור

זה שאין זה כזית: **אבר אבר**. גלי אדעתיה דלאצרים עומדת וכי אכלה שלימה נמי אבר קרינא ציה: **איכיל** **ליה** **אחר** **לא** **מיחייב**. דלא אבר מיקריא לחייב עליה בכל שהוא: **סילאכולה** **מסה**. דגלי דעתיה דצחייה לאו לאצרים עומדת: **לא סאכל הנפש** **עם** **הבשר** **זה** **אבר** **מן** **החי**. דאבר חי מקרינןג נפש שאס יחתכנו אינו עושה חליפין שלא ישוב עוד כנפש הנטולה שאינה חוזרת והכי משמע לא תאכל הנפש צעודו עם הבשר צעוד החיות עם הבשר: **ובשר צשדה**. משמע שפירש ממקומו וזהו בשר מן החי וטרפה כמשמעו: **וריש לקיש** **אמר** **לא** **סאכל הנפש** **עם** **הבשר** **זה** **אבר** **מן** **החי** **ובשר** **מן** **החי**. והכי משמע לא תאכל הנפש ולא תאכל הבשר כל

ומן שזה עם זה: **לר' יוחנן חייב שמים**. דמרי לאוי איכא ואע"ג דצחדא אכילה וחדא התראה אכלינהו מיחייב תרתי: אלא אחס. דחד לאו הוא וכיון דצחדא אכילה וחדא התראה וחד לאו הוא חדא הוא דמיחייב וכן כולן: **לדברי הכל חייב שסים**. דצין למר וצין למר מתרי קראי נפקי: ה"ג

מסורת הש"ס

א) [מוספתא ספ"ט דע"ו], ב) [למקן קג.], ג) ז"ל מקרי, ד) ונ"ע מוס' צ"מ קטו: ד"ה שנאמר ומוס' מנחות נח. ד"ה און, ס) גי מהר"ם לר"ל,

תורה אור השלם

1. רק חזק לבלתי אבל הקדם פי הדףם הוא הנפיש ולא תאכל הנפש עם הקצור: דברים יב כג ונאנשי קדש תהיון גל וקשר בשדה טרפה לא ותאכלו לכלב תשלכון שמות כב ל אתו:

רבינו גרשום (המשך)

נסות ובשר מעט: אמר רבא אם תמצא לומר סבר רבי מחשבת אוכלין שמה מחשבה חיטב לאורכלה. כלומר רבי דפוטרי ובחייה לאו לאיביון עומדת: אם תמצא לומר דסבר רבי מחשבת אוכלין שמה מחשבת חיטב לאורכלה אבר אבר כז. כלומר אפי"צ דאכלה כולה שלימה אזלינן בתר מחשבתו וחייב משום אבר מן החי: ואמר רבא אם תמצא לומר סבר ר"א ב"ר שמעון מחשבת אוכלין. כלומר ר"א ב"ר שמעון דסבר נטל צפור שאין בו כזית בחייה ואכלה חייב חיטב לאורכלה מתה דאינו חייב אלא בכזית דנבלה היא ואכלה חיה פחות מכזית פטור דאולינן בתר מחשבתו דמחשבתו היתה לאורכלה נבלה: ובשר מן הטרפה אפי' בחייה. כגון שאירע בה אחת משמונה עשרה טרפות: אבל אבר מן החי ובשר מן החי לר' יוחנן חייב שתיים דמפיק להו משני לאוין לר"ש בן לקיש אינו חייב שתיים אלא אחת דמפיק להו לתרויהו מלאו אחד: אבל בשר מן החי ובשר מן הטרפה לריש לקיש חייב שתיים דמפיק להו לתרויהו מלאו אחד: אבל אבר מן החי ובשר מן הטרפה דברי הכל חייב שתיים. לתרויהו מפקי להו מתרי לאוי: